

RAAHEN KAUPUNGIN

Ohjeita vuosiloman antamiseen

Yhteistyötoimikunta 9.10.2024, Henkilöstöjaosto 30.10.2024, voimaan 1.1.2025 alkaen

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Peruskäsitteitä	3
3. Täysi lomanmääräytymiskuukausi ja työssäolon veroinen aika	3
Työssäolon veroinen aika	4
4. Vuosiloman pituus	4
KVTESin vuosilomataulukon soveltaminen	5
5. Vuosiloman antaminen ja vuosilomasuunnitelma	6
6. Vuosiloman pitäminen ennakkoon	6
7. Säästövapaa	6
8. Sairastuminen vuosilomalla tai säästövapaalla	7
9. Lomarahen vapaaksi vaihtaminen	8

1. Johdanto

Henkilöstön vuosiloma määräytyy kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) mukaan. Lisäksi teknisten sopimuksessa (TS) ja tuntipalkkaisten sopimuksessa (TTES) on vuosilomasta täydentäviä erityismääräyksiä.

Vuosiloma on aikaa, jona työntekijä on vapautettu työn tekemisvelvoitteestaan ja viranhaltijan viran-toimitusvelvollisuus on keskeytynyt. Vuosiloma ei voi alkaa eikä päättyä kesken kalenteripäivän.

Vuosiloma annetaan tietyksi kalenteriajaksi, johon vaikuttaa vuosilomapäivien määrän lisäksi se, miten töiden ja työaikojen järjestelyt voidaan toteuttaa ja miten toisaalta palkansaajien toiveet loman ajankohdasta voidaan ottaa huomioon.

2. Peruskäsitteitä

Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. alkava ja 31.3. päättyvä ajanjakso.

Lomavuosi on se kalenterivuosi, jonka aikana lomanmääräytymisvuosi päättyy.

Lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso.

Vuosilomapäiviksi lasketaan kaikki arkipäivät. Arkipäiväksi ei lueta lauantaita, itsenäisyyspäivää, jouluaattoa, juhannusaattoa, pääsiäislauantaita eikä vapunpäivää. Mikäli vuosiloma-aikaan sisältyvä lauantai tai sunnuntai tai molemmat olisivat olleet työpäiviä, ovat nekin vuosilomapäiviä.

Vuosiloma-aika on vuosiloma-ajaksi määrätty ajanjakso, johon voi sisältyä vuosilomapäivien lisäksi muitakin päiviä.

3. Täysi lomanmääräytymiskuukausi ja työssäolon veroinen aika

Edellytys täyden lomanmääräytymiskuukauden saamiseksi on, että henkilö on ollut työssä vähintään 35 työtuntia tai 14 työpäivää kuukaudessa sekä yhtäjaksoinen palvelussuhde on kestänyt vähintään 16 kalenteripäivää. Molempiin ansaintasääntöihin lasketaan myös työssäolopäivien veroiset päivät, jotka eivät edellytä tosiasiallista työntekoa.

14 päivän säännön piiriin kuuluvat ne, jotka sopimuksen mukaan työskentelevät kaikkina kuukausina vähintään 14 päivää. Säännön piiriin kuulumisen kannalta ratkaisevaa on työpäivien, ei sen sijaan työtuntien, määrä. Yhden tunnin ja kahdeksan tunnin työpäivät ovat tässä suhteessa saman arvoiset.

35 tunnin säännön piiriin kuuluvat ne, jotka sopimuksen mukaan työskentelevät vähintään yhtenä kuu-
kautena vähintään 35 tuntia ja jotka jäävät 14 päivän säännön soveltamisalan ulkopuolelle.

Työssäolon veroinen aika

Työssäolon veroista aikaa ovat vuosilomaan oikeuttavia kalenterikuukausia laskettaessa ne työpäivät
tai työtunnit, joina viranhaltija/työntekijä on ollut estynyt suorittamasta työtään ollessaan

- vuosilomalla, KVTES IV luvun 22 §:n tai vuosilomalain 8 §:n 2 momentin mukaisella vapaalla tai lomarahavapaalla
- sairauspoissaololla, jolta hänellä on tai olisi ollut ehdoton oikeus palkkaan
- erityisraskaus-, raskaus-, tai vanhempainvapaalla, tilapäisellä hoitovapaalla, pakottavista perhe-
syistä johtuvan poissaolon vuoksi tai omaishoitovapaasta johtuvan poissaolon vuoksi
- lomautettuna enintään 30 kalenteripäivää kerrallaan
- opintovapaalla, yhteensä 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden aikana
- työn edellyttämää koulutusta varten myönnettyllä virka-/ työvapaalla enintään 30 kalenteripäi-
vää kerrallaan
- oppisopimuksen edellyttämässä tietopuolisessa koulutuksessa
- ilman omaa syytään virantoimituksesta pidätettynä
- muulla virka-/työvapaalla yhteensä enintään 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden ai-
kana, viranhaltija/työntekijä on ollut Raahen kaupungilla työssä vähintään 22 työpäivää.

4. Vuosiloman pituus

Ansaittujen vuosilomapäivien lukumäärä riippuu täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärästä
sekä työkokemuksilisään oikeuttavan palvelusajan ja palvelussuhteen pituudesta. Täysi määrä vuosilo-
mapäiviä on vähintään 23 ja enintään 38 vuosilomapäivää vuodessa (KVTES IV luku, 3–5 §).

KVTESin vuosilomataulukon soveltaminen

Vuosiloman pituus määräytyy taulukon 1 mukaan silloin, kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- henkilö on palvelussuhteessa 31.3.
- hänen palvelussuhteensa on 31.3. mennessä kestänyt välittömästi ja yhtäjaksoisesti vähintään 6 kuukautta
- hänellä on 31.3. mennessä kertynyt työkokemuslisään oikeuttavaa palvelusaikaa vähintään 15 vuotta.

Täysiä lomanmääräytymiskuukausia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vuosilomapäivät	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	38

Vuosiloman pituus määräytyy taulukon 2 mukaan silloin, kun

- henkilön palvelussuhde on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä jatkunut vähintään 1 vuoden.

TAI kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- henkilö on palvelussuhteessa 31.3.
- hänen palvelussuhteensa on 31.3. mennessä kestänyt välittömästi ja yhtäjaksoisesti vähintään 6 kuukautta
- hänelle on 31.3. mennessä kertynyt työkokemuslisään oikeuttavaa palvelusaikaa vähintään 5 vuotta.

Täysiä lomanmääräytymiskuukausia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vuosilomapäivät	3	5	7	9	12	15	18	20	22	24	26	28

TAI kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät henkilön loman pituus on 28 vuosilomapäivän si-
jasta 30 päivää

- hänelle on 31.3. mennessä kertynyt työkokemuslisään oikeuttavaa palvelusaikaa vähintään 10 vuotta
- hän on ansainnut vuosilomaa 12 täydeltä lomamääräytymiskuukaudelta.

Muissa tilanteissa vuosiloman pituus määräytyy taulukon 3 mukaan.

Täysiä lomanmääräytymiskuukausia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vuosilomapäivät	2	4	5	7	9	10	13	15	17	19	21	23

5. Vuosiloman antaminen ja vuosilomasuunnitelma

Työnantaja määrää vuosiloman ajankohdan, mutta lomatoiveet on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon. Työnantajan on myös noudatettava henkilöstön tasapuolista kohtelua lomien sijoittamisessa.

Vuosilomasta on aina pidettävä vähintään 10 vuosilomapäivää yhdenjaksoisena lomakautena riippumatta siitä, määrääkö työnantaja vuosiloman ajankohdan vai sopivatko työnantaja ja viranhaltija/työntekijä vuosiloman ajankohdasta. Ainoa poikkeus tähän on tilanne, jossa henkilö on lomanmääräytymisvuoden aikana ansainnut lomaa yhteensä alle 10 päivää. Tällöin koko loma myönnetään yhdenjaksoisena.

Työnantajan on ilmoitettava loman ajankohta viimeistään kuukautta ennen loman alkamista. Kuukauden ilmoitusaika on ehdoton pääsääntö, mutta jos tämä ei ole mahdollista, on lomasta ilmoitettava viimeistään kahta viikkoa ennen loman alkamista.

Toimialojen tulee mahdollisuuksien mukaan vahvistaa vuosilomasuunnitelmat 31.3. mennessä.

6. Vuosiloman pitäminen ennakkoon

Vuosilomaa voidaan pitää ennakkoon ennen kuin oikeus vuosiloman pitämiseen syntyy, mutta kuitenkin vasta 1.1. lukien ja vain sen verran kuin vuosilomaa on ansaittu.

Jos palvelussuhde päättyy ennen kuin viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus pitää vuosilomaa, työntekijän kanssa voidaan sopia vuosiloman pitämisestä palvelussuhteen aikana. Tämä voidaan tehdä palvelussuhteen kestäessä ja ennen sen päättymistä, mahdollisesti jo ennen vuoden alkua.

7. Säästövapaa

Säästövapaalla tarkoitetaan vapaata, jonka työntekijä säästää vuosilomastaan pidettäväksi seuraavalla lomakaudella tai sen jälkeen.

Työnantaja ja viranhaltija tai työntekijä voivat sopia vuosiloman 15 vuosilomapäivää ylittävän osan säästämistä lomanmääräytymisvuosittain. Säästövapaaksi siirretyistä lomapäivistä tehdään viranhaltijapäätös.

Kun lomaa laitetaan säästöön, ei työnantaja voi yksipuolisesti määrätä säästövapaan pitämisen ajankohdaksi, vaan siitä on sovittava. Sovittaessa vuosiloman säästämistä on tarkoituksenmukaista samalla sopia alustavasti säästövapaan antamisen ajankohdasta. Tämä mahdollistaa loman pitämisen ajankohdaksi, joka sopii sekä työnantajalle että viranhaltijalle ja/tai työntekijälle. Loma annetaan sovittuna aikana vuosiloman tavanomaista lomakautta seuraavan lomakauden jälkeen.

Säästövapaa maksetaan lomakorvauksena, kun

- henkilön työaika muuttuu olennaisesti
- henkilö joutuu lomautetuksi toistaiseksi.

Palvelussuhteen päättyessä maksetaan lomakorvaus myös pitämättömiltä säästövapaapäiviltä.

8. Sairastuminen vuosilomalla tai säästövapaalla

Jos viranhaltija tai työntekijä on vuosilomansa tai säästövapaansa alkaessa tai sen aikana sairauden (synnytyksen tai tapaturman) johdosta työkyvytön, siirretään työkyvyttömyysajalle sijoittuvat loma- tai vapaapäivät sairastumispäivästä/ilmoittamispäivästä lukien myöhäisempään ajankohtaan. Siirtoa tulee pyytää ilman aiheutonta viivytystä tai ennen loman alkua, jos se on mahdollista.

Sairausloman vuoksi siirtyneet lomapäivät pyritään antamaan myöhemmin lomakauden aikana. Mikäli siirtyneen kesäloman antaminen syyskuun loppuun mennessä ei ole mahdollista, loma tulee antaa vuoden loppuun mennessä.

Jos työkyvyttömyys kuitenkin jatkuu niin pitkään, että kesälomaa ei edes 31.12. mennessä ole mahdollista antaa, lomapäivistä maksetaan lomakorvaus.

On myös mahdollista sopia työnantajan ja työntekijän kesken siitä, että siirretty kesäloma pidetään vasta seuraavana vuonna 30.4. mennessä ja 10 lomapäivää ylittävältä osaltaan jopa vasta 30.9. mennessä. (KVTES:n vuosilomaluvun 8 § 2 mom.)

Siirretty loma puolestaan annetaan ennen lomavuotta seuraavan toukokuun alkua ja ellei se ole mahdollista, vuoden loppuun mennessä.

Jos työkyvyttömyys kuitenkin jatkuu niin pitkään, että lomaa ei edes lomavuotta seuraavan vuoden loppuun mennessä ole mahdollista antaa, lomapäivistä maksetaan lomakorvaus.

Työntekijä saattaa olla niin pitkäaikaisesti työkyvytön, että tiedetään jo ennen 2.5. alkavaa lomakautta, että työkyvyttömyys jatkuu koko lomakauden, eli vähintään 30.9. saakka.

Tällöinkin työnantajan tulee aikoessaan vahvistaa kesäloman tiedustella työntekijältä, haluaako työntekijä siirtää vuosilomansa myöhempään ajankohtaan vai haluaako hän, että sairausloma keskeytetään vuosiloman ajaksi.

Mikäli sairausloma keskeytetään, vuosiloman ajalta maksetaan vuosilomapalkka ja mahdollinen sairausvakuutuslain mukainen päiväraha maksetaan työntekijälle itselleen Kelan päätöksen perusteella.

9. Lomarahavan vapaaksi vaihtaminen

Lomarahavan vapaaksi vaihtamisesta on erillinen ohjeistus.

Lomarahavapaa annetaan lomakauden alusta 2.5. alkaen ja viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Mikäli vapaata ei ole pidetty huhtikuun loppuun mennessä, pitämättömät lomarahavapaat maksetaan toukokuun palkanmaksun yhteydessä. Palvelussuhteen päättyessä, pitämättömistä lomarahavapaapäivistä maksetaan korvaus lopputilin yhteydessä.

Suositus on, että ne henkilöt, joilla on paljon säästövapaita, käyttäisivät säästövapaat ennen kuin vaihtavat lomarahavan vapaaksi.